

Dmytro Čyževskyj, osobnost a dílo

Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané Slovanskou knihovnou při Národní knihovně ČR, Filozofickým ústavem AV ČR, Slovanským ústavem AV ČR a Ústavem pro českou literaturu AV ČR
13.-15. června 2002 v Praze

Praha 2004

Úvodem

„Kulturní styky národů považuji za ještě důležitější nežli politické a péči o ně chci věnovat své síly, ať už bude mé postavení ve světě jakékoli.“

Předkládáme veřejnosti tento sborník materiálů mezinárodní vědecké konference věnované velkému Ukrajinci prof. Dmytru Čyževskému, jednomu z velkých duchů a nejvýznamnějších představitelů slavistiky 20. století s přáním, aby se jeho dílo dostalo jak ve světě, tak i u nás do popředí zájmu nejenom vědců, ale též širšího publika.

S myšlenkou oslavit v roce 2002 jubileum 25 let od smrti prof. Čyževského vystoupila iniciativně Slovanská knihovna při Národní knihovně České republiky. Celou akci ihned podpořily a participovaly na ní tři ústavy Akademie věd České republiky, zejména Slovanský ústav AV ČR, který ji společně s knihovnou organizoval, vedle Filozofického ústavu a Ústavu pro českou literaturu.

Pražská konference byla vedena snahou projevit alespoň částečně Čyževskému vděčnost za obrovské dílo, které pro náš národ a pro slovanské národy vykonal; za úctu k naší kultuře a její pochopení; za jeho objevy a jeho objevné studie (např. Komenský, české baroko, K. H. Mácha; pomnichovská účast v Mathesiově sborníku „Co daly naše země Evropě a lidstvu“; studie o Čaadajevovi pro českou edici J. Vašici); za jeho kontakty s českými vědci i v dobách zlých.

Na konferenci, která měla nečekaný ohlas, se sešly příspěvky z celého světa. Účast přijali i poslední Čyževského žáci, i příslušníci mladé generace; sešli se tu obdivovatelé, příznivci i kritici Čyževského.

Je pozitivním jevem, že se jméno Čyževského opět objevilo ve středu zájmu a že specialisté nejrůznějších oborů, v nichž Čyževskyj pracoval, se mohli po dlouhé době sejít, seznámit se, podiskutovat a společně vytyčit hlavní úkoly, které čekají na zpracovatele Čyževského díla.

Mezi příspěvky sborníku, který je velmi různorodý, najdeme překvapivě a vynikající studie. Otiskujeme všechny příspěvky, které byly předneseny; mezi nimi také ty, které na konferenci nezazněly, ale byly zaslány badateli, kteří se z vážných důvodů nemohli konference zúčastnit (prof. H. Rothe, prof. L. Müller, dr. N.S. Nad'jarnych). - Jako přílohu vydáváme ještě druhý, po našem soudu velmi významný příspěvek dr. Vladimíra Janzena.

Obsah - Summary - Зміст

Úvod - Introduction - Вступ.....	5-9
Zahájení konference - Opening of the conference - Відкриття конференції.....	10
Autoři příspěvků - Authors of papers - Автори рефератів.....	14
<i>Jiří Beneš</i>	
„Čyževskýs Hallenser Funde: Werk des Comenius oder nazistische Fälschung?“ Ein Verdacht gegen das Comenianische Hauptwerk „Allgemeine Beratung über die Verbesserung der menschlichen Dinge“.....	16
<i>George G. Grabowicz</i>	
Dmytro Čyževs'kyj: Literary History and the Question of Identity.....	23
<i>Oksana Ivasjuk / Оксана Івасюк</i>	
Пізнання життя народу у філософії Людовіта Штура.....	42
<i>Wladimir Janzen / Владимир Янцен</i>	
Спасти, сохранить и усвоить! О судьбе книжных собраний и архивов Д. Чижевского в Германии.....	46
<i>Blanka Jeřábková / Бланка Єржабкова</i>	
Дмитро Чижевський та його внесок у світову коменіологію.....	73
<i>Harm Klueting</i>	
Der Beitrag Dmitrij Tschizewskijs zur Pietismusforschung.....	82
<i>Natalija Kolesnyčenko-Bratun' / Наталія Колесниченко-Братунь</i>	
Д. Чижевський - дослідник українських друків в Галле.....	96
<i>Werner Korthaase / Вернер Кортхаазе</i>	
Дмитрий Чижевский и Родина его выбора Германия.....	101

<i>Myroslav Labun'ka / Мирослав Лабунька</i> Деякі анекдоти з життя і творчості Дмитра Чижевського	129
<i>15 Renate Lachmann</i> Bemerkungen zu Comenius' Orbis pictus	139
<i>Marija Magidová / Марія Магидова</i> Д. И. Чижевский - участник пражского Семинария по изучению Достоевского.....	149
<i>Jurij Makar / Юрій Макар</i> Українські вчені за рубежом - доля і наукова діяльність	163
<i>Jiří Marvan / Иржи Марван</i> Чижевский как ученый и человек (из записок постороннего наблюдателя)	174
<i>Ladislav Matejka</i> Dmytro Cyževs'kyj: Between East and West	177
<i>Ihor Mel'nyčenko / Ігор Мельниченко</i> Карел Гинек Маха й український романтизм у наукових поглядах Д. І. Чижевського	183
<i>Alena Morávková / Алена Моравкова</i> Д. Чижевський : Українська барокова драма і театр.....	191
<i>Ludolf Müller</i> Erinnerungen an Dmitrij Tschizewskij (Die Vorlesung wurde nicht an der Konferenz vorgetragen)	197
<i>Halyna Myronova</i> Українська культура як елемент європейської цілості в інтерпретації Дмитра Чижевського	213
<i>Nina Stepanovna Nad'jarnych / Нина Степановна Надъярных</i> Дискурс контекста Д. Чижевського. Цивилизационные аспекты (Доклад не был зачитан на конференции)	227

<i>Mychajlo K. Najenko / Михайло К. Наєнко</i> Дмитро Чижевський і Київський університет.....	245
<i>Ol'ha Palamarčuk / Ольга Паламарчук</i> Лінгвістичний аспект в аналізі художніх текстів у науковій методології Д. Чижевського	252
<i>Ivo Pospíšil / Иво Постпишил</i> Несколько замечаний о концепции русской литературы в книге Дмитрия Чижевского „Russische Geistesgeschichte des 19. Jahrhunderts“ (1964 - 1967).....	257
<i>Angela Richter</i> D. Tschizewskij und seine Hallesche Privatbibliothek - Erfahrungen anlässlich eines Projekts	266
<i>Hans Rothe</i> Emigration als barocke Lebensform. Ein Versuch (Die Vorlesung wurde nicht an der Konferenz vorgetragen)	274
<i>Jaroslav Rozumnyj / Ярослав Розумний</i> Дмитро Чижевський і східнослов'янське середньовіччя	289
<i>Leonid Rudnytzky und Ulrich Schweier</i> Дмитро Чижевський - український вчений європейського формату	306
<i>Dmitry Shlapentokh</i> Whether Russia belongs to the West in the wiew of Dmytro Cizevskij.....	320
<i>Věra Schifferová</i> Philosophische Aspekte der Comeniologie D. Tschizewskijs	339
<i>Milan Sobotka</i> D. Tschizewskij und der slavische Hegelianismus	351

Vladimír Svatoň

Две ранних статьи Дмитрия Чижевского по этике как начало
его подхода к Достоевскому.....355

Nicolas Szafowal / Микола Шафовал

Німецька філософія і слов'янський світ у творах Дмитра
Чижевського.....366

Darijana Teteryna - Blochyn / Даріяна Тетерина - Блохин

Погляди Д. Чижевського на філософію Г. Сковороди372

Marija A. Vasil'jeva / Марія А. Васильєва

Д. Чижевский в „Социалистическом вестнике“395

Oleksandra Zaruc'ka / Олександра Заруцька

До проблеми порівняльної методології у науковій лабораторії
Дмитра Чижевського.....406

Bohdan Zilynskyj / Богдан Зілінський

Лісти Дмитра Чижевського з 1925 - 1945 рр.
у празьких архівах (Попередній огляд проблематики).....413

Závěrečné slovo Vladimíra Svatoně

Concluding speech by Vladimír Svatoň

Заключительное слово Владимира Сватоня.....423

Přílohy - Appendices - Додатки - Приложения - Beilagen.....427

Příloha I - Appendix I - Додаток I - Приложение I

Письмо Д. Чижевского Томасу Манну с комментарием
Владимира Янцена.....428

Příloha II - Appendix II - Додаток II

D. Čiževskij: P. N. Čaadajev. Úvodní studie k Čaadajevovým
„Filosofickým listům“, Praha 1947.....444

Příloha III - Appendix III - Додаток III - Beilage III

Ilustrace k příspěvku R. Lachmannové

(Orbis pictus J. A. Komenského)477

Dmytro Čyževskij, osobnost a dílo

Sborník příspěvků z mezinárodní konference pořádané Slovanskou knihovnou při Národní knihovně ČR, Slovanským ústavem AV ČR, Filozofickým ústavem AV ČR a Ústavem pro českou literaturu AV ČR 13.–15. června 2002 v Praze

Redakce sborníku: Z. Rachůnková, F. Sokolová a R. Šišková (SIÚ AV ČR)

Návrh obálky: Alena Křesalová

Předlohy pro tisk zhotoveny na DTP pracovišti NK ČR

Vytisklo Polygrafické středisko NK ČR

Praha 2004

Vydání první

Distribuce: Národní knihovna ČR – Centrální depozitář Hostivař
oddělení prodeje a expedice
Sodomkova 2/1146
102 00 Praha 10
tel.: 281 013 230

You can order or buy this book in the Loan Service Department of the Slavonic Library.

The address:

Slovanská knihovna při Národní knihovně v Praze
(Slavonic Library at the National Library)
110 01 Praha 1
Klementinum 190
Czech Republic
e-mail: sluzby.sk@nkp.cz